

Väliraportti: Vapaa!-Fri! -hanke vapaaehtoistoiminnan edistämiseksi ikääntyvässä yhteiskunnassa

Johdanto

Oikeusministeriö pyytää lausuntoanne Vapaa!-Fri! -hankkeen väliraportista.

Hankkeen väliraportissa kuvaillaan hankkeessa esiin nousseita havaintoja vapaaehtoistoiminnan tilasta Suomessa, siihen vaikuttavista ja sitä haastavista tekijöistä. Väliraportin tarkoituksena on ollut rakentaa kokonaiskuva vapaaehtoistoiminnan kenttään kohdistuvista haasteista ja niiden juurisyyistä sekä tuoda esiin vapaaehtoistoiminnan erilaisia vaikutuksia yhteiskunnassa. Raportissa esitetään sidosryhmille kysymyksiä eri aihealueista. Saadun lausuntopalautteen perusteella hankkeessa arvioidaan, mitä esiin nousseita teemoja tulisi selvittää tarkemmin ja mistä näkökulmista.

Tausta

Suomen väestö ikääntyy kiihtyvällä vauhdilla. Yhteiskunnan ikääntymisessä ei ole kyse vain iäkkäiden määrän kasvusta vaan koko väestön ikärakenteen muutoksesta. Keskeisenä ikääntyvän yhteiskunnan tuomana haasteena on nähty se, miten estetään julkisen talouden ajautuminen kiihtyvän velkaantumisen uralle haluttaessa huolehtia ei-työssäkäyvän väestön hyvinvoinnista kohtuullisella verotasolla. Parhaaksi ratkaisuksi haasteeseen on arvioitu olevan julkisen talouden kestävyysvajeen pienentäminen mm. kansalaisten terveyttä ja toimintakykyä edistävillä toimilla.

Vapaaehtoistoiminta on tutkitusti ihmisten hyvinvointia ja terveyttä edistävä tekijä. Vapaaehtoistoiminnasta saadut ihmisten hyvinvointia edistävät hyödyt eivät rajoitu ainoastaan vapaaehtoistoiminnasta apua saavien ihmisten hyvinvointivaikutuksiin. Myös vapaaehtoistoiminnassa mukana oleminen itsessään on ihmisten hyvinvointia edistävä tekijä. Sosiaali- ja terveysministeriön koordinoimaan kansalliseen ikäohjelmaan liittyvä Vapaa! – Fri! –hanke edistää vapaaehtoistoiminnan asemaa ikääntyvässä yhteiskunnassa.

Tavoitteet

Vapaa! – Fri! –hanke edistää vapaaehtoistoiminnan asemaa ikääntyvässä yhteiskunnassa.

Vastausohjeet vastaanottajille

Myös muut kuin alla Jakelu-kohdassa mainitut tahot voivat antaa lausunnon.

Oikeusministeriö pyytää lausuntoanne väliraportissa esiin tuoduista havainnoista ja erityisesti raportissa esitetyistä kysymyksistä. Lausunnon voi antaa myös yhden yksittäisen asiakokonaisuuden tai kysymyksen osalta.

Lausunto pyydetään antamaan vastaamalla lausuntopalvelu.fi:ssä julkaistuun lausuntopyyntöön. Lausuntoa ei tarvitse lähettää erikseen sähköpostitse tai postitse. Lausunnon antaakseen vastaajan tulee rekisteröityä ja kirjautua lausuntopalvelu.fi:hin.

Tarkemmat ohjeet palvelun käyttämiseksi löytyvät lausuntopalvelu.fi:n sivuilta Ohjeet --> Käyttöohjeet. Palvelun käyttöönoton tukea voi pyytää osoitteesta lausunto.om@om.fi.

Huomaattehan, että kaikki lausunnot ovat julkisia ja ne julkaistaan lausuntopalvelu.fi:ssä.

Aikataulu

Lausunto pyydetään toimittamaan oikeusministeriölle viimeistään 12.5.2022.

Valmistelijat

Valmistelijat Lisätietoja antaa hankepääällikkö Sini Lahdenperä, puh. 0295 150 013, sähköposti etunimi.sukunimi@gov.fi.

Liitteet:

[Vapaa!-Fri! -hankkeen väliraportti.pdf](#)

Jakelu:

Akaan kaupunki
A-kiltojen liitto ry
A-klinikkasäätiö
Alajärven kaupunki
Alavieskan kunta
Alavuden kaupunki
Allergia-, Iho- ja Astmaliitto ry
Allianssi ry
Aseman lapset ry
Asikkalan kunta
Askolan kunta
Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus
Auran kunta
Autismiliitto
Dodo ry
Eläkeliitto
Enonkosken kunta

Enontekiön kunta
Ensi- ja turvakotien liitto
Enter ry
Erytishuoltojärjestöjen liitto EHJÄ ry
Espoon kaupunki - Esbo stad
Etelä-Karjalan yhdistykset ry
Etelä-Pohjanmaan TE-toimisto
Etelä-Savon TE-toimisto
Etnisten asioiden neuvottelukunta ETNO
Eurajoen kunta
Euran kunta
Evijärven kunta
Familia ry
Fingo
Folkhälsan
Forssan kaupunki
Haapajärven kaupunki
Haapaveden kaupunki
Hailuodon kunta
Halsuan kunta
Haminan kaupunki
Hangon kaupunki - Hangö stad
Hankasalmen kunta
Harjavallan kaupunki
Hartolan kunta
Hattulan kunta
Hausjärven kunta
Heinolan kaupunki
Heinäveden kunta
Helka ry
Helsingin diakonissalaitos
Helsingin kaupunki - Helsingfors stad
Helsingin yliopisto/teologinen tiedekunta
Helsinki Missio
Hem och Skola
Hirvensalmen kunta
Hollolan kunta
Huittisten kaupunki
HUMAK-ammattikorkeakoulu
Humppilan kunta
Hyrnsalmen kunta
HyTe ry
Hyvinkään kaupunki
Hämeen TE-toimisto
Hämeenkyrön kunta
Hämeenlinnan kaupunki
IBD ja muut suolistosairaudet ry
lin kunta
Iisalmen kaupunki
Iitin kunta
Ikaalisten kaupunki

Ikäinstituutti
Ilmajoen kunta
Ilomantsin kunta
Imatran kaupunki
Inarin kunta
Ingå kommun - Inkoon kunta
Invalidiliitto
Irti huumeista ry
Isojoen kunta
Isokyrön kunta
Jakobstad - Pietarsaaren kaupunki
Janakkalan kunta
Joensuun kaupunki
Jokioisten kunta
Joroisten kunta
Joutsan kunta
Juankosken kaupunki
Juukan kunta
Juupajoen kunta
Juvan kunta
Jyväskylän kaupunki
Jämijärven kunta
Jämsän kaupunki
Järjestöalo
Järvenpään kaupunki
Kaakkois-Suomen TE-toimisto
Kaarinan kaupunki
Kaavin kunta
Kainuun TE-toimisto
Kajaanin kaupunki
Kalajoen kaupunki
Kangasalan kunta
Kangasniemen kunta
Kankaanpään kaupunki
Kannonkosken kunta
Kannuksen kaupunki
Kansalaisareena ry
Kansalaisfoorumi
Kansalaisyhteiskuntapolitiikan neuvottelukunta KANE
Karijoen kunta
Karkkilan kaupunki
Karstulan kunta
Karvian kunta
Kaskisten kaupunki - Kaskis stad
Kauhajoen kaupunki
Kauhavan kaupunki
Kauniaisten kaupunki - Grankulla stad
Kaustisen kunta
Keiteleen kunta
Kemijärven kaupunki
Kemin kaupunki

Keminmaan kunta
Kempeleen kunta
Keravan kaupunki
Keski-Suomen TE-toimisto Keski-Suomen TE-toimisto
Keski-Suomen yhteisöjen tuki KYT ry
Keuruun kaupunki
Kihniön kunta
Kimitoö kommun - Kemiönsaaren kunta
Kinnulan kunta
Kirkkonummen kunta - Kyrkslätt kommun
Kirkon ulkomaanapu
Kiteen kaupunki
Kittilän kunta
Kiuruveden kaupunki
Kivijärven kunta
Kokemäen kaupunki
Kokkolan kaupunki - Karleby stad
Kolarin kunta
Konneveden kunta
Kontiolahden kunta
Korsholm kommun - Mustasaaren kunta
Korsnäs kommun
Kotkan kaupunki
Kouvolan kaupunki
Kriminaalihuollon tukisäätiö
Kristinestad - Kristiinankaupunki
Kronoby kommun - Kruunupyyn kunta
Kuhmoisten kunta
Kuhmon kaupunki
Kukunori ry
Kulta ry
Kulttuurikeskus Ninho
Kuntaliitto
Kuopion kaupunki
Kuortaneen kunta
Kurikan kaupunki
Kustavin kunta
Kuurojen Liitto
Kuusamon kaupunki
Kyyjärven kunta
Kärkölän kunta
Kärsämäen kunta
Lahden kaupunki
Laihian kunta
Laitilan kaupunki
Lapin TE-toimisto
Lapinjärven kunta - Lappträsk kommun
Lapinlahden kunta
Lappajärven kunta
Lappeenrannan kaupunki
Lapuan kaupunki

Larsmo kommun - Luodon kunta
Laukaan kunta
Leader Suomi
Lemin kunta
Lempäälän kunta
Leppävirran kunta
Lestijärven kunta
Liedon kunta
Lieksan kaupunki
Limingan kunta
Liperin kunta
Lohjan kaupunki - Lojo stad
Loimaan kaupunki
Lopen kunta
Loviisan järjestöt ry
Loviisan kaupunki - Lovisa stad
Luhangan kunta
Lumijoen kunta
Luonto-Liitto
Luumäen kunta
Luvian kunta
Lähella.fi
Maa- ja metsätalousministeriö
Maaseudun sivistysliitto
Maaseutupolitiikan neuvottelukunta MANE
Malax kommun - Maalahden kunta
Mannerheimin lastensuojeluliitto
Marttaliitto ry
Marttilan kunta
Maskun kunta
Matinkylä seura
Mereo / Vanhusten Palvelutaloyhdistys ry
Merijärven kunta
Merikarvian kunta
Miehikkälän kunta
Mieli ry
Mikkelin kaupunki
MoniHeli ry
Monika-Naiset liitto ry
Muhoksen kunta
Multian kunta
Muonion kunta
Muuramen kunta
Mynämäen kunta
Myrskylän kunta - Mörskom kommun
Mäntsälän kunta
Mänttä-Vilppulan kaupunki
Mäntyharjun kunta
Naantalin kaupunki
Naisjärjestöjen keskusliitto
Naisten valmiusliitto ry

Nakkilan kunta
Nivalan kaupunki
Nokian kaupunki
Nousiaisten kunta
Nurmeksen kaupunki
Nurmijärven kunta
Nykarleby stad - Uusikaarlepyyn kaupunki
Näkövammaisten liitto
Närpes stad - Närpiön kaupunki
Oiva-osallisuushanke
Opetus- ja kulttuuriministeriö
Opintokeskus Sivis
Oranssi ry
Orimattilan kaupunki
Oripään kunta
Oriveden kaupunki
OSPA-hanke
Oulaisten kaupunki
Oulun diakonissalaitoksen säätiö
Oulun kaupunki
Outokummun kaupunki
Padajoen kunta
Paimion kaupunki
Pakolaisnuorten tuki ry
Paltamon kunta
Pargas stad - Paraisten kaupunki
Parikkalan kunta
Parisuhdekeskus Kataja
Parkanon kaupunki
Pedersöre kommun - Pedersören kunta
Pelastakaa Lapset ry
Pelkosenniemen kunta
Pellon kunta
Perhehoitoliitto
Perhon kunta
Pertunmaan kunta
Petäjäveden kunta
Pieksämäen kaupunki
Pielaveden kunta
Pihtiputaan kunta
Pirkanmaan TE-toimisto
Pirkkalan kunta
Pohjanmaan TE-toimisto
Pohjois-Karjalan järjestöasian neuvottelukunta JANE
Pohjois-Karjalan sosiaaliturvayhdistys
Pohjois-Karjalan TE-toimisto
Pohjois-Pohjanmaan sosiaali- ja terveysturvayhdistys
Pohjois-Pohjanmaan TE-toimisto
Pohjois-Savon TE-toimisto
Polvijärven kunta
Pomarkun kunta

Porin kaupunki
Pornaisten kunta
Porvoon kaupunki - Borgå stad
Posion kunta
Psykosociala förbundet
Pudasjärven kaupunki
Pukkilan kunta
Punkalaitumen kunta
Puolangan kunta
Puumalan kunta
Pyhtään kunta - Pyttis kommun
Pyhäjoen kunta
Pyhäjärven kaupunki
Pyhännän kunta
Pyhärannan kunta
Pälkäneen kunta
Pöytyän kunta
Raahen kaupunki
Raision kaupunki
Rantasalmen kunta
Ranuan kunta
Raseborg stad - Raaseporin kaupunki
Rauman kaupunki
Rautalammin kunta
Rautavaaran kunta
Rautjärven kunta
Reisjärven kunta
Riihimäen kaupunki
Rikosuhripäivystys
Ristijärven kunta
Rovaniemen kaupunki
Ruokolahden kunta
Ruoveden kunta
Ruskon kunta
Rääkkylän kunta
Saarijärven kaupunki
Safer Globe ry
Sallan kunta
Salon kaupunki
Sastamalan kaupunki
Satakunnan TE-toimisto
Satakunnan yhteisökeskus
Sauvon kunta
Savitaipaleen kunta
Savonlinnan kaupunki
Savukosken kunta
Seinäjoen kaupunki
Sievin kunta
Siikaisten kunta
Siikajoen kunta
Siikalatvan kunta

Siilinjärven kunta
Simon kunta
Simot ja Siskot ry
Sininauhaliitto ry
Sipoon kunta - Sibbo kommun
Sisäministeriö
Siuntion kunta - Sjundeå kommun
Sodankylän kunta
Soinin kunta
Someron kaupunki
Sonkajärven kunta
Sosiaali- ja terveysministeriö
SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry
Sotkamon kunta
Sovatek-säätiö
Sulkavan kunta
Suomen AFS
Suomen Asumisen Apu ry
Suomen eläinsuojeluyhdistys
Suomen evankelisluterilainen kirkko
Suomen Kennelliitto
Suomen Kotiseutuliitto
Suomen kylät ry
Suomen Latu
Suomen lukiolaisten liitto
Suomen NNKY-liitto
Suomen Olympiakomitea
Suomen pakolaisapu
Suomen Partio
Suomen pelastusalan kesusjärjestö SPEK
Suomen Punainen Risti
Suomen settlementiliitto
Suomen Unicef
Suomussalmen kunta
Suonenjoen kaupunki
Sysmän kunta
Säkylän kunta
Taipalsaaren kunta
Taivalkosken kunta
Taivassalon kunta
Tammelan kunta
Tampereen kaupunki
Terveysten ja hyvinvoinnin laitos
Tervolan kunta
Tervon kunta
Teuvan kunta
Ti. Kosken kunta
Tohmajärven kunta
Toholammin kunta
Toivakan kunta
Tornion kaupunki

Turun kaupunki - Åbo stad
Tuusniemen kunta
Tuusulan kunta
Tyrnävän kunta
Työ- ja elinkeinoministeriö
Työttömien keskusjärjestö ry
Ulkoministeriö
Uvilan kaupunki
Urjalan kunta
USKOT-Foorumi ry
Utajärven kunta
Utsjoen kunta
Uudenmaan TE-toimisto
Uuraisten kunta
Uusikaupunki
Vaaan kunta
Vaasan kaupunki - Vasa stad
Valkeakosken kaupunki
Valli ry
Valtimon kunta
Valtioneuvoston kanslia
Valtiovarainministeriö
Vanhusasiavaltuutettu
Vantaan kaupunki - Vanda stad
Vapaaehtoistyö.fi
VARES-verkosto
Varkauden kaupunki
Varsinais-Suomen TE-toimisto
Vastuullinen lahjoittaminen ry
Vates-säätiö
Vehmaan kunta
Vesannon kunta
Vesilahden kunta
Vetelin kunta
Vieremän kunta
Vihdin kunta
Viitasaaren kaupunki
Vimpelin kunta
Virolahden kunta
Virtain kaupunki
Vörå kommun - Vöyrin kunta
Yhdenvertaisuusvaltuutettu
Ylitornion kunta
Ylivieskan kaupunki
Ylöjärven kaupunki
Ympäristöministeriö
Ypäjän kunta
Ähtärin kaupunki
Äänekosken kaupunki

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Wilhelmsson Niklas
Oikeusministeriö

Lahdenperä Sini
Oikeusministeriö